

Regionledningskontoret
Ellen Nilsson

2024-10-02

Dnr: RÖ 2024/8863

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan och budget 2025

Föreliggande förslag till årsplan och budget har sin utgångspunkt i, av regionfullmäktige beslutade, Treårsbudget 2025-2027. I årsplan och budget tydliggörs hur nämnden ska hantera och inrikta mål, uppdrag och ekonomisk ram som regionfullmäktige beslutade för nämnden för 2025

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta:

1. att fastställa aktuella styrande dokument för nämnden enligt årsplanens avsnitt ”Styrande dokument”.
2. att fastställa hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan och budget för år 2025.

Mikael Borin
Regiondirektör

Annica Öhrn
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan och budget 2025

Diarienummer: RÖ 2024-8863

regionostergotland.se

 Region
Östergötland

Innehåll

Årets planering	2
Patientlöften	2
Hantering av mål, uppdrag och styrtal från Treårsbudget	3
Pågående uppdrag från Treårsbudget tidigare år	11
Nämndens beredningar	12
Uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektör	16
Aktuella styrande dokument	17
Årsbudget	19

Bilaga 1 - Resultaträkning och balansräkning 2025

Årets planering

Hälsa- och sjukvårdsnämndens uppdrag finns beskrivet i Region Östergötlands reglemente och är, tillsammans med *Treårsbudget*, styrande för nämndens årsplan. Årsplanen beskriver hur mål och grunduppdrag ska hanteras, inriktas och följas upp under året. Delårsrapporter och månadsbokslut ska beslutas enligt nedan:

- Februari
- Mars
- April (inklusive helårsbedömning)
- Juni
- Augusti (inklusive helårsbedömning)
- Oktober
- December (årsredovisning)

Delårsrapporterna per februari, mars, juni och oktober ska enbart innehålla uppföljning av de styrtalet och eventuell annan uppföljning som i årsplanen beslutas följas månatligen.

Efter april, augusti och december är rapporterna mer omfattande och innehåller både uppföljning av mål, uppdrag, styrtalet, och ekonomiskt resultat utifrån inriktningen i årsplanen.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden har en tydlig process när det gäller identifiera behov, ge uppdrag och resursfördelning. Processen utgår från nedan hjul.

Patientlöften

I det sjukvårdsregionala samarbetet i Sydöstra sjukvårdsregionen har Samverkansnämnden beslutat om gemensamma patientlöften till invånarna. Dessa löften gäller också invånarna i Region Östergötland. Löfterna är ett sätt att beskriva och uttrycka den politiska ambitionen och de

värderingar som ska vara vägledande för hur hälso- och sjukvård ska bedrivas i Sydöstra sjukvårdsregionen och i Region Östergötland.

Som patient i Region Östergötland **ska** du:

- erbjudas vård som är lätt tillgänglig för kontakt, bedömning och besök
- erbjudas diagnostik och behandling och uppföljning enligt bästa kunskap i varje möte
- vara delaktig och välinformerad genom hela vårdkedjan
- få tillgång till jämlik vård
- erbjudas bästa möjliga hälsofrämjande insatser och välfungerande screeningprogram
- få tillgång till patientsäker vård
- erbjudas kostnadseffektiv vård

Hantering av mål, uppdrag och styrtal från Treårsbudget

Nedan beskrivs hur nämnden under året hanterar mål, uppdrag och styrtal från *Treårsbudget 2025-2027*.

Långsiktigt hållbar ekonomi

Nedan beskrivs nämndens hantering av uppdragen i Treårsbudget 2025-2027. Resultaten av uppdragen ska inarbetas i beställningar och regelböcker.

Uppdrag till nämnden	Hantering och inriktning
Fortsätta utveckla och förtydliga uppdrag och ersättningar till hälso- och sjukvården samt arbetet med omfördelning och prioriteringsprocess.	<p>Uppdrag i beställningar, regelböcker och ekonomibilagor ska uppdateras i takt med att den nya arbetsorganisationen sätts under 2025.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsnämnden ska under våren 2025 föra en strukturerad dialog med nämndens leverantörer (både egen regi och privata utförare) som en del i uppföljningen av tidigare fattade beslut samt beredningsarbetet inför beslut om uppdrag och resursfördelning i beställningar och regelböcker i september.</p> <p>Ett led i arbetet är att ta fram förslag på hur prioriteringsprocessen kan återupptas med fokus på att underlätta utfasning eller omvärdering av uppdrag.</p> <p>Uppdraget ska återrapporteras till det gemensamma presidiet mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden.</p>

Regionfullmäktige har, enligt Treårsbudget 2025-2027, givit regionstyrelsen uppdrag inom målområdet där hela eller delar av uppdragets resultat kan komma att behöva implementeras av hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdragen är följande:

- Fortsätta arbetet med kostnadseffektivitet. Särskilt fokus på bemanning, minskat beroende av bemanningsföretag, effektiva inköp och materialförsörjning samt kostnadseffektiv läkemedelsanvändning.
- Ta fram metoder för resursfördelning med inriktning att nya behov klaras inom ekonomisk ram.
- Skapa förutsättningar för ledning och styrning, med särskild inriktning på helhetsansvar och decentralisering.
- Genomföra insatser för att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet.
- Ökat fokus på verksamhetens grunduppdrag.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska löpande följa regionstyrelsens arbete och utifrån dialog med regionstyrelsen inarbeta relevanta delar av uppdragens resultat i beställningarna till egen verksamhet, regelböcker för vårdval, kravspecifikationer för upphandling och övriga styrande dokument samt i nämndens resursfördelningsprocess och uppföljning.

Dialog mellan regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidier ska ske fortlöpande med en särskild avstämning i juni 2025 för att utvärdera om det finns resultat från regionstyrelsens uppdrag som ska beaktas i hälso- och sjukvårdsnämndens styrdokument inför 2026.

Annan uppföljning

Under året ska även nedanstående uppföljning göras kopplat till hälso- och sjukvårdsnämndens grunduppdrag.

Annan uppföljning	Hantering	Uppföljning
Hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska resultat.	Uppföljning av nämndens resultat per område.	Samtliga delårsrapporter
	Uppföljning av nämndes resultat per område inklusive analys av avvikelser och helårsbedömning.	Tertialvis
Utvecklingen KPP och kostnad per sjukdomsgrupp.	Särskild uppföljning och analys av utvecklingen över tid.	Årligen

En hållbar och säker organisation med god beredskap

Regionfullmäktige har, enligt Treårsbudget 2025-2027, givit regionstyrelsen uppdrag inom målområdet där hela eller delar av uppdragets resultat kan komma att behöva implementeras av hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdragen är följande:

- Stärka Region Östergötlands förmåga att stå emot störningar i såväl fredstid som vid höjd beredskap.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska löpande följa regionstyrelsens arbete och utifrån dialog med regionstyrelsen inarbeta relevanta delar av uppdragens resultat i beställningarna till egen verksamhet, regelböcker för vårdval, kravspecifikationer för upphandling och övriga styrande dokument samt i nämndens resursfördelningsprocess och uppföljning.

Dialog mellan regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidier ska ske fortlöpande med en särskild avstämning i juni 2025 för att utvärdera om det finns resultat från regionstyrelsens uppdrag som ska beaktas i hälso- och sjukvårdsnämndens styrdokument inför 2026.

God vård och hälsa

Nedan beskrivs nämndens hantering av uppdragen kopplat till målet i Treårsbudget 2025-2027. Resultaten av uppdragen ska inarbetas i beställningar och regelböcker.

Uppdrag till nämnden	Hantering och inriktning
Utarbeta en definition och finansieringsmodell för närsjukvårdsplatser.	Utreda och ta fram förslag på definition av närvårdsplatser och därefter ta fram förslag på finansieringsmodell. Uppdraget ska återrapporteras till det gemensamma presidiet mellan regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdraget ska följas av beredning 4.
Utveckla det hälsofrämjande arbetet med särskilt fokus på socioekonomiskt svaga grupper som är svåra att nå, i samverkan med kommuner och andra aktörer.	Ska genomföras enligt pågående utvecklingsarbeten med utökat områdesansvar. Vidareutveckla uppsökande verksamhet för barn och ungas tandhälsa. Påbörja arbete med att identifiera vilka grupper som är svåra att nå. Uppdraget ska följas av beredning 1.
Tillsammans med andra samhällsaktörer utveckla insatser för att tidigt identifiera barn och ungdomar som har behov av förebyggande insatser.	Fortsätta det arbete som pågår i samverkan mellan Region Östergötland, länsstyrelsen och länets kommuner med att ta fram en samverkansmodell. Uppdraget ska följas av beredning 1.
Fortsätta utveckla arbetet med identifiering av individer i risk och patienter med återkommande vårdbehov.	Ska bland annat genomföras i pågående uppdrag med äldreomsorg, läkemedelsgenomgångar, uppsökande verksamhet för barn och ungas tandhälsa samt projekt för akuta flöden. Projekt akuta flöden syftar bland annat till att fånga personer med risk för försämring i sitt tillstånd. Uppdraget ska följas av beredning 4 respektive 1.
Identifiera lämpliga områden där överenskommelser med civilsamhället kan genomföras och utarbeta arbetssätt för att involvera ideella organisationer.	En översyn ska genomföras tillsammans med representanter från civilsamhällets organisationer. Översynen ska presenteras för hälso- och sjukvårdsnämnden senast i september 2025. Uppdraget ska följas av beredning 1.

Regionfullmäktige har, enligt Treårsbudget 2025-2027, givit regionstyrelsen uppdrag inom målområdet där hela eller delar av uppdragets resultat kan komma att behöva implementeras av hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdragen är följande:

- Stärka det systematiska patientsäkerhetsarbetet och tydliggöra hur ansvaret för patientsäkerhet fördelas i linjen.
- Definiera och påbörja en implementering av utbudspunkter inom primärvård och rehabilitering med syfte att säkerställa en god tillgänglighet, jämlik vård och robusta organisatoriska förutsättningar.
- Ta fram ett ramverk för kontinuerlig och långsiktig uppföljning av god vård i Region Östergötland.

- Vidareutveckla uppföljningsmodeller för jämlik vård.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska löpande följa regionstyrelsens arbete och utifrån dialog med regionstyrelsen inarbeta relevanta delar av uppdragens resultat i beställningarna till egen verksamhet, regelböcker för vårdval, kravspecifikationer för upphandling och övriga styrande dokument samt i nämndens resursfördelningsprocess och uppföljning.

Dialog mellan regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidier ska ske fortlöpande med en särskild avstämning i juni 2025 för att utvärdera om det finns resultat från regionstyrelsens uppdrag som ska beaktas i hälso- och sjukvårdsnämndens styrdokument inför 2026.

Styrtal

Nedan beskrivs nämndens hantering av styrtalen kopplat till målet i Treårsbudget 2025-2027.

Styrtal	Inarbetas i följande styrdokument	Uppföljning sker per	Uppföljning
Skillnaden i tandhälsa mellan de 10 procent sjukaste och 10 procent friskaste 6-åringarna ska minska, samtidigt som de friskaste fortsatt är minst lika friska	Hälso- och sjukvårdsnämndens beställning till Folk tandvården för 2025.	Produktions-enhet	Årligen
Antal vårdcentraler som genomför utvecklingsarbete kopplat till det utökade områdesansvaret kring folkhälsa ska öka	Styrtalet inarbetas som uppdrag i regelboken för vårdval primärvård.	För länet i dess helhet	Årligen

Annan uppföljning

Under året ska även nedanstående uppföljning göras kopplat till hälso- och sjukvårdsnämndens grunduppdrag och beställningar.

Annan uppföljning	Hantering	Uppföljningsfrekvens
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Förstärkt föräldraförmåga	Uppdraget delas mellan BKC och PVC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 1.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Tidiga insatser för barn	Uppdraget delas mellan PVC, PC och BKC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 1.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Jämlik tillgång till diabeteshjälpmedel	Uppdraget delas mellan BKC, MC, NSV och NSÖ. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 1.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Barn med övervikt och obesitas utan annan diagnos	Uppdraget delas mellan BKC och PVC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 1.	Årligen

Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Postcovid rehabilitering barn och ungdomar	Uppdrag till BKC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 2.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Postcovid rehabilitering	Uppdraget delas mellan NSC, NSV, NSÖ, PVC, SC och primärvården. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 2.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Cancersjukvård	Uppdraget delas mellan BKC, CKOC, DC, MC, NSV, NSÖ, PVC och SC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 3.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Cancerrehabilitering	Uppdraget delas mellan BKC, CKOC, HC, MC, NSC, NSV, NSÖ, PVC och SC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 3.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Utökat vårdansvar vid utskrivning av patienter från sjukhus	Uppdraget delas mellan BKC, CKOC, HC, MC, NSC, NSV, NSÖ, PC och SC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 4.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Jämlik tillgång till mobila insatser vid psykisk sjukdom i alla länsdelar	Uppdrag till PC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 2.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Samarbete vid psykisk ohälsa och sjukdom	Uppdraget delas mellan PVC, PC och primärvården. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 2.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Underlätta möjligheterna för medborgarna att ge blod	Uppdrag till DC. Ska följas av samordningsberedningen.	Årligen
Aktuella uppdrag och utvecklingsområden: Vuxna personer med komplexa funktionsnedsättningar	Uppdrag till PVC. Ska följas av beredningen för behovsstyrning 3.	Årligen
Internationellt bevakningsområde: läkemedel	Information till nämnden om EU:s allmänna läkemedelslagstiftning samt lagstiftning för sällsynta diagnoser och barnläkemedel som revideras. En ny lagstiftning för kritiska läkemedel planeras samtidigt vilken potentiellt kommer få stor påverkan på RÖ:s verksamhet.	Årligen
Internationellt bevakningsområde: digitalisering av hälso- och sjukvård	Information till nämnden om lagförslaget om ett europeiskt hälsodataområde (EHDS) samt andra aktuella AI-relaterade frågor.	Årligen
Internationellt bevakningsområde: EU-finansiering	Information till nämnden om arbetet för att stärka regionens möjligheter att ta del av EU-finansiering som kan stärka nämndens uppdrag.	Årligen

Fast läkarkontakt	Regelbok vårdval primärvård (Kapitlet 1.6.1. Fast läkarkontakt och kontinuitet). Ska följas av behovsstyrningsberedning 4.	Årligen
Läkarmedverkan i den kommunala omsorgen	Regelbok vårdval primärvård (Kapitlet 1.6.6. Hemsjukvård och läkarmedverkan i den kommunala hälso- och sjukvården). Ska följas av behovsstyrningsberedning 4.	Årligen
Piloter med utökade öppettider inom primärvården	Särskilt uppdrag till primärvården. Ska följas av behovsstyrningsberedning 4.	Årligen
Undvika att patienter avlider ensamma	Uppdrag till primärvården och samtliga produktionsenheter (utom DC och PC). Ska följas av behovsstyrningsberedning 4.	Årligen
Sjukhuskyrkan	Uppdraget delas mellan NSC, NSV och NSÖ. Ska följas av hälso- och sjukvårdsnämndens presidium.	Årligen
Förstärkta språkkrav	Uppdrag enligt hälso- och sjukvårdens villkor i kapitlet "Personal och ledning". Ska följas av samordningsberedningen.	Årligen
Hälsosamtal	Regelbok vårdval primärvård (Kapitlet 1.6.3 Insatser för bättre hälsa). Ska följas av behovsstyrningsberedning 1.	Årligen
Intensivrehabilitering	Uppdrag till NSV, NSC, NSÖ och PVC. Ska följas av samordningsberedningen.	Årligen
Förstärkta resurser till NHV uppdraget högisoleringsvård	Uppdrag till MC. Ska följas av samordningsberedningen.	Årligen
Vaccinationer	Uppdrag till primärvården och samtliga produktionsenheter (utom DC). Ska följas av samordningsberedningen.	Årligen

Tillgänglig hälso- och sjukvård

Nedan beskrivs nämndens hantering av uppdragen kopplat till målet i Treårsbudget 2025-2027.

Uppdrag till nämnden	Hantering och inriktning
Minska antalet väntande i kö till första besök och behandling samt förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvård, tandvård och rehabilitering under perioden fram till 2026.	Uppdrag genom beställningar/regelbok med målrelaterade ersättningar i enlighet med generalplan för tillgänglighet i vården.

Revidera och implementera överenskommelsen mellan Region Östergötland och kommunerna i Östergötland om samverkan för trygg, säker och effektiv utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.	Samverka med kommunerna med målet att ha en ny överenskommelse klar för beslut under våren för att träda i kraft 1 juli. Utveckla en transparent modell mellan kommunerna och regionen för att följa utskrivningsklara. Uppdraget ska följas av beredning 4.
---	--

Regionfullmäktige har, enligt Treårsbudget 2025-2027, givit regionstyrelsen uppdrag inom målområdet där hela eller delar av uppdragets resultat kan komma att behöva implementeras av hälso- och sjukvårdsnämnden. Uppdragen är följande:

- Implementera och utvärdera digitala lösningar som gör vården mer tillgänglig för invånaren och ökar resurseffektiviteten, samt parallellt fasa ut gamla arbetssätt som inte behövs.
- Effektivisera akuta flöden så att patienterna vårdas i rätt tid, inom rätt specialitet och på rätt vårdnivå.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden ska löpande följa regionstyrelsens arbete och utifrån dialog med regionstyrelsen inarbeta relevanta delar av uppdragets resultat i beställningarna till egen verksamhet, regelböcker för vårdval, kravspecifikationer för upphandling och övriga styrande dokument samt i nämndens resursfördelningsprocess och uppföljning.

Dialog mellan regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidier ska ske fortlöpande med en särskild avstämning i juni 2025 för att utvärdera om det finns resultat från regionstyrelsens uppdrag som ska beaktas i hälso- och sjukvårdsnämndens styrdokument inför 2026.

Styrtal/andra mätetal

Nedan beskrivs nämndens hantering av styrtalen kopplat till målet i Treårsbudget 2025-2027.

Styrtal	Inarbetas i följande styrdokument	Uppföljning sker per	Uppföljningsfrekvens
Oplanerade återinläggningar inom 30 dagar för patienter 65+ år ska minska	Beställningar till PE som bedriver slutenvård för 2025 (samtliga utom PC och DC).	Produktions-enhet	Samtliga delårsrapporter
Genomsnittligt antal vårddagar per månad för färdigbehandlade patienter ska minska	Beställningar till PE som bedriver slutenvård för 2025.	Produktions-enhet	Samtliga delårsrapporter
Det genomsnittliga antalet listade patienter/läkare ska minska i primärvården	Följs på nämndnivå.	För länet i dess helhet	Tertial
Andel patienter i nationell patientenkät som upplever att de fått sitt vårdbehov tillgodosett ska öka	Regelboken för Vårdval primärvård för 2025.	Vårdcentral	Årligen
	Beställningar till PE inom hälso- och sjukvården (exkl. DC) för 2025.	Produktions-enhet	Årligen

Antalet patienter som har tillgång till fast vårdkontakt ska öka	Regelboken för Vårdval primärvård för 2025.	Vårdcentral	Årligen
	Beställningar till PE inom hälso- och sjukvården för 2025.	Produktions-enhet	Årligen
Andelen av patienterna som får medicinsk bedömning inom 30 minuter på akutmottagningarna ska vara ≥ 80 procent, alternativt förbättras med fem procentenheter jämfört med samma månad år 2024	Beställningar till NSC, NSÖ och NSV för 2025.	Klinik	Samtliga delårsrapporter
Andelen av patienterna som får träffa läkare inom en timme på akutmottagningarna ska vara ≥ 80 procent, alternativt förbättras med tio procentenheter jämfört med samma månad år 2024	Beställningar till NSC, NSÖ och NSV för 2025.	Klinik	Samtliga delårsrapporter
Andelen av patienterna som får medicinsk bedömning inom tre dagar i primärvården ska vara ≥ 85 procent, alternativt förbättras med fem procentenheter jämfört med samma månad år 2024	Regelboken för Vårdval primärvård för 2025.	Vårdcentral	Samtliga delårsrapporter
	Beställningar till BKC, NSC, NSÖ, NSV, PC och PVC (NIF) för 2025.	Klinik	Samtliga delårsrapporter
Andelen av patienterna som får nybesök samt behandling/åtgärd inom 30 respektive 60 dagar ska vara ≥ 85 procent, alternativt förbättras med tio procentenheter jämfört med samma månad år 2024	Beställningar till BKC, CKOC, HC, MC, NSC, NSÖ, NSV, PC, PVC (NIF), SC för 2025.	Klinik	Samtliga delårsrapporter
Andelen av patienterna som fått vänta mer än 180 dagar till nybesök samt operation/åtgärd ska vara ≤ 5 procent, alternativt förbättras med tio procentenheter jämfört med samma månad år 2024	Beställningar till BKC, CKCO, HC, MC, NSV, PC och SC för 2025.	Klinik	Samtliga delårsrapporter
Andelen av patienterna som fått återbesök inom medicinskt måldatum ska vara ≥ 88 procent, alternativt förbättras med 10-procentenheter jämfört med samma månad år 2024	Beställningar till BKC, CKOC, HC, MC, NSC, NSÖ, NSV, PC, PVC (NIF) och SC för 2025.	Klinik	Samtliga delårsrapporter
Region Östergötlands utfall för tid till behandling inom standardiserade vårdförlopp ska förbättras med tio procentenheter	Beställningar till BKC, CKOC, MC och SC för 2025.	Produktions-enhet	Samtliga delårsrapporter

Annan uppföljning

Annan uppföljning	Hantering	Uppföljning
Utveckling av antalet individer med egenmonitorering	Enligt beställningar och regelböcker.	Samtliga delårsrapporter

Pågående uppdrag från Treårsbudget tidigare år

I följande avsnitt beskrivs hantering av uppdrag från tidigare års treårsbudgetar som ännu är pågående. Uppföljningen görs i delårsrapport efter april och augusti samt årsredovisning. Därutöver tas information upp på HSN utifrån nämndens aktuella behov. Eventuell annan rutin för uppföljning beskrivs i kolumn *Hantering och inriktning*.

Pågående uppdrag från Treårsbudget 2024-2026 med fokusområden 2024

Fokusområde: Tillgänglig, nära och sammanhållen hälso- och sjukvård	
Uppdrag till nämnden	Hantering och inriktning
Utöka antalet individer med egenmonitorering för patienter med kroniska sjukdomar inom både primärvård, specialistvård och rehabilitering i syfte att öka delaktigheten, effektiviteten och kvaliteten i patientens vård.	Fortsatt uppföljning av egenmonitorering och utifrån resultatet uppdatera beställningar och regelböcker.

Pågående uppdrag från Treårsbudget 2023-2025 med fokusområden 2023

Fokusområde: Tillgänglig, nära och sammanhållen hälso- och sjukvård	
Uppdrag till nämnden	Hantering och inriktning
Inrätta en mobil tandvårdsklinik för att förbättra tillgängligheten till tandvården och förbättra munhälsan i hela Östergötland.	Ta fram ett kunskapsunderlag, inklusive en omvärldsspaning, som underlag för vidare beslut i nämnden.
Initiera en eller flera piloter av mobila distriktssköterskemottagningar på mindre orter och landsbygd.	Ta fram ett kunskapsunderlag, inklusive en omvärldsspaning, som underlag för vidare beslut i nämnden.
I dialog med invånare/patienter påbörja en samlad översyn av uppdrag och resursbehov för att utveckla vården och forskningen inom området kvinnors sjukdomar och hälsa.	Uppdraget avrapporteras av behovsstyrningsberedning 1 senast i mars 2025 och inarbetas i beställningar och regelböcker för 2026.

I dialog med invånare/patienter ta fram en målbild för området skadligt bruk och beroende (utifrån antagandet att regionen kommer att få ett utvidgat uppdrag) samt utifrån den målbilden utveckla det framtida uppdraget till verksamheten och i övrigt förbereda en verksamhetsöverföring från kommunerna.	Bevaka den nationella utvecklingen kring samsjuklighetsutredningen och utifrån detta utarbeta en handlingsplan om behov uppstår. Ska följas av behovsstyrningsberedning 2.
I dialog med invånare/patienter påbörja en samlad översyn av uppdrag och resursbehov för att utveckla vården och tillgängligheten inom området cancersjukdomar.	Uppdraget avrapporteras av behovsstyrningsberedning 3 senast i mars 2025 och inarbetas i beställningar och regelböcker för 2026.
I dialog med invånare/patienter ta fram en plan för att stärka den palliativa vården i Region Östergötland samt, i samverkan med kommunerna, utreda förutsättningarna för hospiceverksamhet i Östergötland.	Uppdraget avrapporteras av behovsstyrningsberedning 4 senast i mars 2025 och inarbetas i beställningar och regelböcker för 2026.
Fokusområde: Hälso- och sjukvård med hög kvalitet och utvecklingskraft i framkant	
Uppdrag till nämnden	Hantering och inriktning
Göra en samlad översyn av uppdrag och resursbehov för att utveckla vården och forskningen inom det psykiatriska vårdområdet på lång sikt. Översynen ska ske i nära dialog mellan politik, offentlig och privat verksamhet, fackliga företrädare, kommuner, universitetet samt patient- och brukarorganisationerna.	Uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektören att ta fram en plan för det fortsatta arbetet senast till mars 2025. Ska följas av behovsstyrningsberedning 2.

Nämndens beredningar

Under hälso- och sjukvårdsnämnden finns fyra behovsstyrningsberedningar.

Beredningarnas uppdrag är att utifrån vad som anges i hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan genomföra kunskapsinhämtning, uppföljning och föra dialog med verksamhets-, medborgar- och patientföreträdare samt följa upp resultatet av nämndens uppdrag/beställningar till verksamheterna inom respektive berednings ansvarsområde. Utgångspunkt för arbetet är de patientlöften som beskrivs på sidan 2.

Beredningarnas resultat kan leda fram till nya förslag till uppdrag i nämndens beställningar, avtal och regelböcker. Beredningarna ska under hösten ta fram arbetsplaner för nästkommande år med förslag på fokusområden för verksamhetsåret, vilka sedan beslutas av nämnden senast i februari.

Utöver de områden som beredningarna tar fram i sin arbetsplan kan behovsstyrningsberedningarna ges ytterligare särskilda uppdrag av hälso- och sjukvårdsnämnden. Beredningarna kan också ges i uppdrag av nämnden att ansvarar för att planera verksamhetsförlagd uppföljning.

Programområdena i den nationella kunskapsstyrningen ska kopplas till de olika behovsstyrningsberedningarna. Samtliga beredningar ska arbeta med tillgänglighet kopplat till område/behovsgrupp inklusive utomlänsvård, jämlik vård och hälsa, nära vård, förebyggande insatser, rehabilitering och invånarnas behov av e-hälsotjänster.

Behovsstyrningsberedning 1

Behovsgrupp: Barn och ungas hälso- och sjukvård inkl. tandvård (Barnhälsorna, ungdomshälsorna och BUP), kvinnosjukdomar och förlossningsvård inkl. neonatalvård.

Särskilda bevakningsområden: Folkhälsa (inkl. koppling till RS beredning för hållbarhet och hälsa) och kommunsamverkan (fokus barn och unga). Beredningens ordförande och vice ordförande ingår i samrådet för vård och omsorg.

Koppling till kunskapsstyrning och RPO: Barn och ungdomars hälsa, Kvinnosjukdomar och förlossning, Hälsöfrämjande, Tandvård, Psykisk hälsa (RCPH) samt Hud- och könssjukdomar.

Beredningen ska löpande följa utvecklingen för behovsgrupperna, inom de särskilda bevakningsområdena samt kunskapsstyrningen enligt ovan med särskilt fokus på förändringar som kan föranleda förändrade uppdrag till verksamheten eller förändringar av ekonomiska förutsättningar.

Uppdrag till beredningen: Beredningen ska senast i mars 2025 redovisa den samlade översynen av uppdrag och resursbehov för att utveckla vården och forskningen inom området kvinnors sjukdomar och hälsa. Resultatet av översynen kommer att inarbetas i beställningar och regelböcker för 2026.

Beredningen ska därutöver **följa** följande uppdrag från treårsbudgeten, vilka även beskrivs i avsnittet *Plan för hantering av uppdrag från regionfullmäktige*:

- Utveckla det hälsofrämjande arbetet med särskilt fokus på socioekonomiskt svaga grupper som är svåra att nå, i samverkan med kommuner och andra aktörer.
- Tillsammans med andra samhällsaktörer utveckla insatser för att tidigt identifiera barn och ungdomar som har behov av förebyggande insatser.
- Fortsätta utveckla arbetet med identifiering av individer i risk och patienter med återkommande vårdbehov.
- Identifiera lämpliga områden där överenskommelser med civilsamhället kan genomföras och utarbeta arbetssätt för att involvera ideella organisationer.

Beredningen ska därutöver **följa upp** följande aktuella uppdrag, vilka även beskrivs i avsnitt *Annan uppföljning* under mål *God och nära vård*:

- Förstärkt föräldraförmåga
- Tidiga insatser för barn
- Jämlik tillgång till diabeteshjälpmiddel
- Barn med övervikt och obesitas utan annan diagnos
- Hälsosamtal

Beredningen ska senast i maj 2025 **lämna förslag** till reviderade uppdrag i beställningar och regelböcker till hälso- och sjukvårdsnämndens samordningsberedning inom beredningens ansvarsområde.

Beredningen ska **muntligen redovisa** sitt arbete vid kunskapsseminariet i november 2025 samt **skriftligen** till hälso- och sjukvårdsnämnden i form av en årsberättelse för 2025 senast i mars 2026.

Behovsstyrningsberedning 2

Behovsgrupp: Psykiska sjukdomar och besvär, beroendesjukdomar, akutsjukvård - övergripande, och rehabilitering - övergripande.

Särskilda bevakningsområden: Samordningsförbundens verksamheter. Regionfullmäktige utser ledamöter och ersättare i samordningsförbunden bland beredningens ledamöter.

Koppling till kunskapsstyrning och RPO: Akut vård, Psykisk hälsa (RCPH), Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin, Rörelseorganens sjukdomar, Kirurgi och plastikkirurgi samt Perioperativ vård, intensivvård och transplantation.

Beredningen ska löpande följa utvecklingen för behovsgrupperna, inom de särskilda bevakningsområdena samt kunskapsstyrningen enligt ovan med särskilt fokus på förändringar som kan föranleda förändrade uppdrag till verksamheten eller förändringar av ekonomiska förutsättningar.

Uppdrag till beredningen: Beredningen ska fortsätta bevaka den nationella utvecklingen kring Samsjuklighetsutredningen.

Beredningen ska därutöver **följa** följande uppdrag från treårsbudgeten, vilka även beskrivs i avsnittet *Plan för hantering av uppdrag från regionfullmäktige*:

- Göra en samlad översyn av uppdrag och resursbehov för att utveckla vården och forskningen inom det psykiatriska vårdområdet på lång sikt. Översynen ska ske i nära dialog mellan politik, offentlig och privat verksamhet, fackliga företrädare, kommuner, universitetet samt patient- och brukarorganisationerna.

Beredningen ska därutöver **följa upp** följande aktuella uppdrag, vilka även beskrivs i avsnitt *Annan uppföljning* under mål *God och nära vård*:

- Postcovid rehabilitering barn och ungdomar
- Postcovid rehabilitering
- Jämlik tillgång till mobila insatser vid psykisk sjukdom i alla länsdelar
- Samarbete vid psykisk ohälsa och sjukdom

Beredningen ska senast i maj 2025 **lämna förslag** till reviderade uppdrag i beställningar och regelböcker till hälso- och sjukvårdsnämndens samordningsberedning inom beredningens ansvarsområde.

Beredningen ska **muntligen redovisa** sitt arbete vid kunskapsseminariet i november 2025 samt **skriftligen** till hälso- och sjukvårdsnämnden i form av en årsberättelse för 2025 senast i mars 2026.

Behovsstyrningsberedning 3

Behovsgrupp: Kroniska sjukdomar inkl. tandvård, cancersjukdomar, sällsynta sjukdomar/genetik och Funktionsnedsättning.

Särskilda bevakningsområden: Screening och hjälpmedel. Hälso- och sjukvårdsnämndens utsedda representanter i Regionens råd i frågor om funktionsnedsättning (RRFF) bör ingå i beredningen.

Koppling till kunskapsstyrning och RPO: Cancersjukdomar, Endokrina sjukdomar, Hjärt- och kärlsjukdomar, Infektionssjukdomar, Lung- och allergisjukdomar, Mag- och tarmsjukdomar, Medicinsk diagnostik, Nervsystemets sjukdomar, Njur- och urinvägssjukdomar, Reumatiska sjukdomar, Sällsynta sjukdomar, Ögonsjukdomar samt Öra- näsa- halssjukdomar.

Beredningen ska löpande följa utvecklingen för behovsgrupperna, inom de särskilda bevakningsområdena samt kunskapsstyrningen enligt ovan med särskilt fokus på förändringar som kan föranleda förändrade uppdrag till verksamheten eller förändringar av ekonomiska förutsättningar.

Uppdrag till beredningen: Beredningen ska senast i mars 2025 redovisa den samlade översynen av uppdrag och resursbehov för att utveckla vården och tillgängligheten inom området cancersjukdomar. Resultatet av översynen kommer att inarbetas i beställningar och regelböcker för 2026.

Beredningen ska därutöver **följa upp** följande aktuella uppdrag, vilka även beskrivs i avsnitt *Annan uppföljning* under mål *God och nära vård*:

- Cancersjukvård
- Cancerrehabilitering
- Vuxna personer med komplexa funktionsnedsättningar

Beredningen ska senast i maj 2025 **lämna förslag** till reviderade uppdrag i beställningar och regelböcker till hälso- och sjukvårdsnämndens samordningsberedning inom beredningens ansvarsområde.

Beredningen ska **muntligen redovisa** sitt arbete vid kunskapsseminariet i november 2025 samt **skriftligen** till hälso- och sjukvårdsnämnden i form av en årsberättelse för 2025 senast i mars 2026.

Behovsstyrningsberedning 4

Behovsgrupp: Äldres hälso- och sjukvård inkl. tandvård, multisjuklighet, palliativvård/vård i livets slutskede.

Särskilda bevakningsområden: Nära vård, kommunsamverkan (fokus äldre och multisjuka), avancerad hemsjukvård (LAH) och annan mobil vård samt utskrivningsprocessen från slutenvård. Beredningens ordförande och vice ordförande ingår i samrådet för vård och omsorg. Hälso- och sjukvårdsnämndens utsedda representanter i regionens pensionärsråd (RPR) bör ingå i beredningen.

Koppling till kunskapsstyrning och RPO: Primärvård, Äldres hälsa samt Tandvård

Beredningen ska löpande följa utvecklingen för behovsgrupperna, inom de särskilda bevakningsområdena samt kunskapsstyrningen enligt ovan med särskilt fokus på förändringar som kan föranleda förändrade uppdrag till verksamheten eller förändringar av ekonomiska förutsättningar.

Uppdrag till beredningen: Beredningen ska senast i mars 2025 redovisa arbetet med att ta fram en plan för att stärka den palliativa vården i Region Östergötland samt i samverkan med kommunerna utreda förutsättningarna för hospiceverksamhet i Östergötland. Resultatet av arbetet kommer att inarbetas i beställningar och regelböcker för 2026.

Beredningen ska därutöver **följa** följande uppdrag från treårsbudgeten, vilka även beskrivs i avsnittet *Plan för hantering av uppdrag från regionfullmäktige*:

- Utarbeta en definition och finansieringsmodell för närsjukvårdsplatser.
- Fortsätta utveckla arbetet med identifiering av individer i risk och patienter med återkommande vårdbehov.
- Revidera och implementera överenskommelsen mellan Region Östergötland och kommunerna i Östergötland om samverkan för trygg, säker och effektiv utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Beredningen ska därutöver **följa upp** följande aktuella uppdrag, vilka även beskrivs i avsnitt *Annan uppföljning* under mål *God och nära vård*:

- Utökat vårdansvar vid utskrivning av patienter från sjukhus
- Fast läkarkontakt
- Läkarmedverkan i den kommunala omsorgen
- Piloter med utökade öppettider inom primärvården
- Undvika att patienter avlider ensamma

Beredningen ska senast i maj 2025 **lämna förslag** till reviderade uppdrag i beställningar och regelböcker till hälso- och sjukvårdsnämndens samordningsberedning inom beredningens ansvarsområde.

Beredningen ska **muntligen redovisa** sitt arbete vid kunskapsseminariet i november 2025 samt **skriftligen** till hälso- och sjukvårdsnämnden i form av en årsberättelse för 2025 senast i mars 2026.

Uppdrag till hälso- och sjukvårdsdirektör

Hälso- och sjukvårdsdirektören får under året löpande uppdrag från nämnden efter behov. Flera av dessa sedan tidigare beslutade uppdrag pågår under 2025 och i flera fall över en längre tidshorisont. Under 2025 är bland annat följande beslut centrala:

- Följa utfallet av den nya ersättningsmodellen för digitala utomlänsbesök (RÖ 2024/1648)
- Utarbeta en handlingsplan för återinförande av en digital tjänst med återrapportering till nämnden senast februari 2025 samt följa effekterna av det temporära uppehållet av 1177 direkt utifrån påverkan på telefontillgängligheten samt förekomsten av digitala utomlänsbesök (RÖ 2024/4609).
- Upphandla vuxenpsykiatrisk öppenvård (RÖ 2024/4382)
- I samråd med länets kommuner ta fram förslag till ny överenskommelse som ska gälla från 1 juli 2025 och presentera denna politiska överenskommelse i början av 2025 (RÖ 2024/3383)
- Revidera sjukresereglementet (RÖ 2023/11703)
- Följa effekterna gällande tillgänglighet och vårdutbud för berörda patientgrupper med återrapportering till HSN kvartal fyra 2024 (RÖ 2024/5883)

Därutöver möjliggör Region Östergötlands modell för verksamhetsstyrning även för att andra uppdrag kan formuleras till hälso- och sjukvårdsdirektören i årsplanen kopplat till hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde. Inga sådana uppdrag har formulerats för 2025.

Aktuella styrande dokument

I samband med årsplanens framtagande genomförs en aktualisering av styrande dokument som nämnden beslutat om. I tabell nedan beskrivs de för året aktuella styrande dokumenten som gäller inom nämndens ansvarsområden. Samtliga dokument återfinns via Region Östergötlands hemsida: <https://www.regionostergotland.se/ro/politik-och-insyn/politisk-styrning/politiskt-styrande-dokument>

Styrande dokument	Gäller till och med	Nytt beslut	Beslutad av
Beställning av Hälsa- och sjukvård (styrande dokument utifrån HSNs budget)			
<i>Specialiserad vård i egen regi</i>			
Hälsa- och sjukvårdsnämndens beställningar till produktionsenheterna BKC, CKOC, DC, HC, MC, NSC, NSV, NSÖ, PC, PVC och SC för 2025.	2025-12-31	September 2025	HSN
Överenskommelse om samverkan och vård i Sydöstra sjukvårdsregionen 2025	2025-12-31	December 2025	SVN
<i>Vårdval primärvård</i>			
Regelbok för vårdval inom primärvård i Östergötland	2025-12-31	September 2025	HSN
<i>Övriga vårdval</i>			
Regelbok för vårdval inom öppen specialiserad hudsjukvård	2025-12-31	September 2025	HSN
Regelbok för vårdval inom primär hörselrehabilitering med tillhörande prislista samt anvisningar för förskrivning av hörhjälpmedel	2025-12-31	September 2025	HSN
Regelbok för vårdval inom öppen specialiserad ögonsjukvård	2025-12-31	September 2025	HSN
Regelbok för vårdval inom gynekologi	2025-12-31	September 2025	HSN
Regelbok för vårdval inom specialistpsykiatrisk samtalsbehandling	2025-12-31	September 2025	HSN
<i>Upphandlad vård</i>			
Avtal om öppen specialiserad vuxenpsykiatri (Psykiatripartners i Östergötland AB)	2025-11-30	Pågående process ny upphandling.	HSN
Avtal om vårdtjänster Motala Lasarett (Capio Specialistvård i Motala)	2027-03-31	Pågående process ny upphandling.	HSN
Avtal om barn- och ungdomspsykiatri (Capio Hjärnhälsan AB och Psykiatripartners i Östergötland AB)	2025-05-31	Pågående process ny upphandling.	HSN
Avtal om prioritering och dirigering av ambulansuppdrag (SOS Alarm AB)	2025-02-01	Pågående process ny gemensam upphandling tillsammans med regionerna Kalmar, Jönköping, Blekinge och Kronoberg med Kalmar som upphandlande region.	HSN
Avtal om rehabilitering (PBM Sweden AB, SKOGSFRID REHAB SUPPORT EK FÖR och Stjärnkliniken AB)	2026-04-30	Pågående process ny upphandling.	HSN
Avtal om ambulanssjukvård (Falck Ambulans AB och Samariten Ambulans AB)	2028-02-01 2031-02-01	Januari 2025	HSN
Avtal om liggande sjuktransport och transport av avlidna (Falck Ambulans AB)	2028-02-01 2031-02-01	Januari 2025	HSN
Avtal om klimatrehabilitering för Psoriasis (Svenska Re AB)	2026-12-31 2027-12-31	December 2025	
Avtal om IVPA (samtliga kommuner i Östergötland)	Tills vidare	6 månaders uppsägning	HSN

Tandvård			
Hälsa- och sjukvårdsnämndens beställning till Folk tandvården för 2025	2025-12-31	September 2025	HSN
Regelbok för vårdval inom allmäntandvård för barn och unga	2025-12-31	September 2025	HSN
Avtal om psykologisk bedömning av och behandling av extremt tandvårdsrädda (Psykologpartners W & W AB)	2026-12-31	Januari 2026	HSN
Avtal om uppsökande verksamhet för vissa äldre och funktionshindrade som omfattas av regionens tandvårdsstöd (H.F. Oral Care AB)	2027-12-31	Januari 2027	HSN
Överenskommelse med kommunerna om uppsökande tandvård	Tills vidare	Vid behov	HSN
Övrigt			
Riktlinje för föreningsbidrag inom hälsa- och sjukvårdsområdet	Tills vidare	Vid behov	HSN
Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Novahuset	2027-12-31 2029-12-31	Juni 2027	HSN
Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Stadsmissionen	2026-03-14 2028-03-14	Augusti 2026	HSN
Rutin för Region Östergötlands medverkan i samordningsförbunden	Tills vidare	Vid behov	HSN
Ekonomi			
Hälsa- och sjukvårdsnämndens årsplan och budget	2025-12-31	September 2025	HSN
Internkontrollplan Hälsa- och sjukvårdsnämnden	2025-12-31	December 2025	HSN
Folkhälsa			
Strategin Sätt Östergötland i rörelse	2025-12-31	Mars 2025	HSN
Strategi för suicidprevention 2021-2025 Östergötlands län	2025-12-31	Mars 2025	HSN/RS
Regional ANDTS strategi: Förebyggande arbete inom alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. Östergötlands län 2022–2026	2026-12-31	Initieras av ANDTS-rådet.	HSN
Kommunsamverkan inom vård och omsorg			
Överenskommelse samverkan kring trygg, säker vård för barn och unga 0-20 år som vårdas utanför hemmet	2026-12-31	December 2025	HSN (SVO)
Ramavtal för Ungdomshälsa i Östergötland, med bilaga	2026-12-31	December 2025	HSN (SVO)
Överenskommelse samråd vård och omsorg	Tills vidare	Våren 2026	HSN (SVO)
Överenskommelse samverkan barn och unga	2025-12-31 2027-12-31	December 2026	HSN (SVO)
Överenskommelse om samverkan psykisk funktionsnedsättning och missbruk	2027-12-31	December 2026	HSN (SVO)
Överenskommelse om samverkansavtal för gemensamt HVB	Tills vidare	12 månaders uppsägning	HSN (SVO)
Avtal läkarmedverkan kommunal hälsa- och sjukvård	Tills vidare	12 månaders uppsägning	HSN (SVO)
Överenskommelse om samverkan för trygg, säker och effektiv utskrivning från slutna hälsa- och sjukvård	2025-06-31	Uppsagd av HSN, pågående process ny överenskommelse.	HSN (SVO)
Avtal överlåtelse av skyldighet att erbjuda hälsa- och sjukvård i ordinärt boende	Tills vidare	Ej möjligt	RF (SVO)
Länsgemensamt regelverk för hjälpmedelsförskrivning (inkl. policy)	Tills vidare	Vid behov	HSN (SVO)
Övrigt			
Hälsa- och sjukvårdsnämndens delegationsordning	Tills vidare	Vid behov	HSN

Årsbudget

Beställningar, avtal och regelböcker inför år 2025

Hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan, uppdrag till utförare i beställningar, avtal och regelböcker klargör vad hälso- och sjukvårdsnämnden vill åstadkomma och vilka resultat som förväntas. Utgångspunkt i styrningen är invånarnas behov och att säkerställa vård på lika villkor för befolkningen. Samverkan inom Sydöstra sjukvårdsregionen och med andra välfärdsaktörer, så som kommun och Försäkringskassa, är en annan viktig utgångspunkt.

Nämndens beredningar har en central roll i nämndens behovsstyrning. Beredningarnas uppdrag är att utifrån vad som anges i hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan genomföra kunskapsinhämtning, uppföljning och föra dialog med verksamhets-, medborgar- och patientföreträdare samt följa upp resultatet av nämndens uppdrag/beställningar till verksamheterna inom respektive berednings ansvarsområde. Beredningarnas resultat kan leda fram till nya förslag till uppdrag i nämndens beställningar, avtal och regelböcker.

Underlaget till 2025 års resursfördelning baserar sig på treårsbudgeten med mål, uppdrag och styrtalet, nya behovsområden samt inventeringar. Hälso- och sjukvårdsdirektören bereder ärendet till hälso- och sjukvårdsnämnden och arbetar in beslut i beställningarna. Hälso- och sjukvårdsnämnden tar i september 2024 beslut om beställningarna (produktionsenheterna inom Hälso- och sjukvård samt Tandvård), regelböckerna och resursfördelning och gäller för perioden 2025-01-01 – 2025-12-31.

Beställningarna med produktionsenheterna inom hälso- och sjukvård innehåller gemensamma uppdrag som avser samtliga verksamheter men också mer specifika uppdrag inom olika vårdområden utifrån den struktur och uppdelning som följer av den nationella kunskapsstyrningen. Sjukdoms- eller behovsgrupper där det finns behov av utveckling uppmärksammas i så kallade aktuella uppdrag och utvecklingsområden. Därtill finns hälso- och sjukvårdens villkor som är gemensamma och obligatoriska för all vårdverksamhet.

Beställningarna ger också de ekonomiska förutsättningarna för verksamheterna. Merparten av ersättningen är fast medan en mindre del är rörlig och kopplad till prestation, mål eller etablering av verksamhet.

Regionsjukvården i Sydöstra sjukvårdsregionen regleras i en separat beställning. Grundprinciperna för avtalsmodellen innebär att merparten av verksamheterna inom avtalet ersätts med en fast ersättning kombinerad med rörlig ersättning baserad på remitterad volym. Några verksamheter, till exempel brännskadevård, ersätts med en fast ram.

Större delen av ersättningen till privata vårdgivare är rörlig, dock finns taknivåer, vilket regleras genom avtal och regelböcker. Helt rörlig ersättning utan tak eller avtal, är bland annat kostnaden för akut vård utanför länet, digital utomlänsvård, sjukresor, asylsjukvård, viss tandvård, provtagningskostnader inom smittskydd samt läkemedel där hälso- och sjukvårdsnämnden har kostnadsansvaret.

Treårsbudget 2025-2027

De ekonomiska förutsättningarna för nämnden under 2025 framgår av Treårsbudget 2025-2027, vilken beslutades av regionfullmäktige i juni 2024. Med hänsyn till det ekonomiska läget är satsningar återhållsamma. Hälso- och sjukvårdsnämndens ram förstärks med 20 miljoner kronor för fortsatt satsning inom primärvård och kontinuitet för patienterna samt med 50 miljoner kronor som ramförstärkning och för att möta oförutsedda kostnader för utomlänsvård och läkemedel.

Ramen utökas också med 479 miljoner kronor för årlig indexuppräknings.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

Belopp i tusentals kronor	2025	2026	2027
Regionbidrag enligt Treårsbudget 2024-2026	15 428 974	15 428 974	15 428 974
Rampåverkande beslut (enligt specifikation nedan)	22 959	22 959	22 959
Regionbidrag enligt tidigare beslut	15 451 933	15 451 933	15 451 933
Ramförstärkning	50 000	50 000	50 000
Fortsatt satsning primärvård	20 000	20 000	20 000
Indexuppräknings	479 010	479 010	479 010
Förändrat regionbidrag av nya beslut	549 010	549 010	549 010
Summa regionbidrag	16 000 943	16 000 943	16 000 943

Tabell 1. Regionbidrag 2025.

Det ekonomiska läget i Region Östergötland är fortsatt mycket allvarligt. Under 2023 ökade kostnaderna kraftigt och främst inom hälso- och sjukvården, men även kostnadsökningar till följd av en högre inflation och höga pensionskostnader samt nytt pensionsavtal. Hälso- och sjukvårdens resultat 2023 uppgick till minus 1,7 miljarder kronor och förklaras främst av ökade kostnader för personal (både hyrpersonal och egen), köpt utomlänsvård och läkemedel samt inflationsdriven kostnadsökning för medicinsk utrustning och material

Inför 2024 genomfördes generella besparingar med två procent mot regionstyrelsen, regionutvecklingsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden, skolorna och Folkvandvården samt en riktad besparing mot Regionledningskontor. Vidare har beslut fattats om anställningsstopp från den 1 november 2023, utfasning av bemanningsföretag under 2024, särskilda åtgärder för minskade personalkostnader med beslut om varsel av 900 medarbetare, ny arbetsorganisation, effektiva inköp samt prioritering av investeringar. Planen är att åtgärderna ska ge en ekonomi i balans under 2025.

Reserveringar

För 2025 reserveras (precis som tidigare år) 100 miljoner kronor som en garanti från finansförvaltningen till hälso- och sjukvårdsnämnden för ökade kostnader kopplat till utomlänsvård, sår-läkemedel samt cancerläkemedel.

För 2026 reserveras medel inom finansförvaltningen för förstärkning vård och förstärkning primärvård med 50 respektive 20 miljoner kronor årligen. För 2027 reserveras medel inom finansförvaltningen motsvarande 90 respektive 20 miljoner kronor årligen.

Förstärkning vård

Omfördelningar och satsningar enligt resursfördelningsprocessen kommer att genomföras till prioriterade områden enligt tabell nedan. Finansiering sker främst genom omfördelning av frigjorda medel från Treårsbudgeten, se ovan, samt genom översyn av avgifter. De områden som är under utredning är att höja enhetstaxan med 50 kronor för vårdbesök, införa egenavgift för ortoser samt höja egenavgifterna för nutritionsprodukter.

Omfördelning inom Hälso- och sjukvårdsnämndens budget	
	Belopp (mnkr)
Utökade ramar enligt treårsbudget 2025-2027 samt utökade koncernbidrag från finansförvaltningen	
Ramförstärkning hälso- och sjukvårdsnämnden (treårsbudget)	50,0
Fortsatt satsning primärvård (treårsbudget)	20,0
Ersättning NHV Högisolering	3,1
Ersättning allmänläkemedel (koncernbidrag from 2024)	50,0
Ersättning covid-vaccination (koncernbidrag from 2024)	40,0
Summa utökade ramar enligt treårsbudget 2025-2027	163,1
Beslutade omfördelningar	
Avveckling av intensivrehabiliteringsplatser i Finspång	15,2
Avveckling av klimatrehabilitering för neuropatienter	1,1
Utökad ersättning till primärvården för allmänläkemedel	- 50,0
Ersättning vaccination covid-19	- 40,0
Utökning av platser inom rättsspsykiatri	- 19,3
Summa beslutade omfördelningar	- 93,0
Tandvård barn och unga	
Minskad kostnad pga sänkt ålder för avgiftsfri tandvård för barn och unga	51,0
Återlämning statsbidrag för tandvård	- 26,0
Övergångsregler för pågående behandling (enl Sthlm, per år under tre år)	- 1,5
Summa tandvård barn och unga	23,5
Satsningar inför 2025 enligt resursfördelningsprocess	
Generell resursförstärkning primärvård	- 20,0
NHV Högisolering	- 3,1
Externa vårdkostnader för intensivrehabilitering	- 5,0
Summa satsningar inför 2025 enligt resursfördelningsprocess	- 28,1
Ökade patient- och egenavgifter	
Ökning av enhetstaxan från 200 kr till 250 kr	20,0
Ökade patient- och egenavgifter (ortoser & nutrition)	1,0
Summa ökade patient- och egenavgifter	21,0
Övriga justeringar	
Nettoförändring index	1,2
Ökade kostnader för sjukresor	- 19,0
Minskning Budgetbalansposten	- 68,7
Summa övriga justeringar	- 86,5
Summa omfördelningar inom hälso- och sjukvårdsnämnden	0,0

Tabell 2. Omfördelning inom Hälso- och sjukvårdsnämndens budget (mnkr=miljoner kronor).

Indexuppräknig

Inom Hälso- och sjukvårdsnämnden tillämpas flera index för uppräknig till 2025 års nivå av ersättning. Regionindex, som används till merparten av verksamheten är 3,1 procent och motsvarar 479 miljoner kronor. Övriga index som tillämpas inom Hälso- och sjukvårdsnämndens budget är index för allmänläkemedel 3,1 procent (för 2025 samma som regionindex), Smittskyddsläkemedel 4,0 procent, samt Nationella taxan 2,5 procent. Det finns även några områden som inte indexuppräknas, till exempel föreningsbidragen.

Totalt genererar de olika indexuppräknigarna en nettointäkt på 1,2 miljoner kronor.

Ekonomisk omslutning

Hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska omslutning är 15 979 miljoner kronor (exklusive koncernbidrag) och det motsvarar 87 procent av det totala regionbidraget. Resterande del fördelas mellan regionstyrelsen, trafik- och samhällsplaneringsnämnden och regionutvecklingsnämnden. Därutöver erhåller nämnden 92 miljoner kronor i koncernbidrag som avser kompensation för allmänläkemedel och vaccination mot Covid-19.

Hälso- och sjukvårdsnämndens budget för 2025 är baserad på gällande budgetförutsättningar och budgeterar ett nollresultat, det vill säga balans mellan intäkter och kostnader.

Budgeten för 2025 innehåller flera osäkra områden där kostnadsökningar kan uppstå under året, flexibiliteten att satsa i nya projekt och aktiviteter är mycket begränsad.

Hälso- och sjukvårdsnämndens ekonomiska uppföljning görs på olika typer av kostnader, vilka fördelas utifrån lagrum (driftsform). Kostnaderna för hälso- och sjukvårdsnämnden 2025 fördelar sig enligt följande:

Fördelning av budget per område 2025		
Område	Belopp (mnkr)	Andel %
Specialiserad vård i egen regi	10 997	68%
Vårdval primärvård	2 938	18%
Övriga vårdval	266	2%
Upphandlad vård	655	4%
Vård enligt nationella taxan	156	1%
Vård utanför länet	388	2%
Tandvård	378	2%
Övrigt, inkl sjukresor och solidariskt finansierade läkemedelskostnader	341	2%
Budgetbalanspost	-48	0%
Summa*	16 071	100%

* Finansieras av regionbidrag 15 979 mnkr och koncernbidrag 92 mnkr

Tabell 3. Fördelning av budget per område 2025 (mnkr=miljoner kronor).

Specialiserad vård i egen regi

Specialiserad vård i egen regi avser regionsjukvård, när- och länssjukvård samt smittskyddsverksamhet. Budget 2025 är 10 997 miljoner kronor.

För när- och länssjukvård gäller ersättning enligt den överenskommelse som hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar i september 2024. Utgångspunkt är 2024 års avtalsnivå och sedvanlig uppräknings med regionindex. Medel tillkommer även för satsning av utökning av platser inom rättspsykiatri motsvarande 19 miljoner kronor, 3 miljoner kronor för ständig beredskap gällande nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet högisoleringsvård vid högsmittsamma sjukdomar samt 5 miljoner kronor för externa vårdkostnader för intensivrehabilitering.

Vissa omfördelningar görs även inom nämnden kopplat till förändrat vårdutbud vid ny arbetsorganisation inom Hälso- och sjukvården; Intensivrehabiliteringsplatser i Finspång, Vaccinationskliniken samt omfördelning av ekonomi och uppdrag och Dajoursverksamhet Primärvårdscentrum samt omfördelning av ekonomi (RÖ 2024-5883).

Kostnader för smittskydd avser läkemedel som förskrivs enligt smittskyddslagen, provtagning, prevention, merkostnader vid utbrott av MRSA och VRE samt ersättning till Smittskydd (länsövergripande myndighet som leder länets smittskyddsarbete). Budgeten för smittskydd

uppräknas med sedvanligt regionindex, dock uppräknas läkemedelskostnaden med 4 procent enligt bedömning av kostnadsutvecklingen 2025.

Vårdval primärvård

En av huvudformerna för tillskapande av privata vårdgivare med offentlig ersättning är genom lag (2008:962) om valfrihetssystem, LOV. Vårdval primärvård har en totalbudget 2025 på 2 938 miljoner kronor.

Inom vårdval primärvård utgår ersättning både till Region Östergötlands egna vårdcentraler (33 st) men också till vårdcentraler som drivs av annan huvudman. Inför budget 2025 finns fjorton vårdcentraler i privat regi, varav sju i Norrköping, fyra i Linköping, en i Söderköping, en i Mjölby och ytterligare en i Finspång. Regelboken för vårdval primärvård kommer att beslutas i september 2024. Utgångspunkten har varit 2024 års vårdvals nivå samt utökning med regionindex. Ersättning för allmänläkemedel räknas upp med 3,1 procent jämfört med år 2024, vilket innebär samma som regionindex.

Övriga vårdval

Förutom vårdval för primärvård och allmäntandvård för barn och unga har Region Östergötland ytterligare fem befintliga vårdval; hörselrehabilitering, öppen specialiserad ögonsjukvård, öppen specialiserad hudsjukvård där verksamheten dels är regiondriven och dels utförs av privata vårdgivare. Under 2024 startade vårdval för specialpsykiatrisk samtalsbehandling som tidigare varit en upphandlad verksamhet. Samtalsbehandlare inom vårdvalet finns endast i privat regi. Under 2024 startade även vårdval för gynekologisk öppenvård. Denna verksamhet bedrivs endast i regionens regi.

Dessa fem vårdval har en totalbudget 2025 på 266 miljoner kronor.

Regelböckerna för vårdval avtalsåret 2025 kommer att beslutas i september 2024. Utgångspunkten har varit 2024 års avtalsnivå samt en uppräknings med regionindex. Vissa andra justeringar har gjorts i ersättningsmodellerna för att anpassas till verksamhetens behov.

Upphandlad vård

Den andra huvudformen, utöver vårdval, för tillskapande av privata vårdgivare med offentlig ersättning är genom lag (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU. Upphandlad vård har en totalbudget 2025 på 655 miljoner kronor.

I budgetposten för upphandlad vård finns bland annat avtalet med Capio Motala samt den upphandlade verksamheten inom vuxenpsykiatrisk och barn- och ungdomspsykiatrisk vård, ambulanstjänster, SOS Alarm samt rehabilitering.

Vård enligt nationella taxan

I Sverige kan privatpraktiserande läkare och fysioterapeuter vara verksamma med offentlig ersättning enligt den så kallade nationella taxan. Läkare som arbetar enligt lag (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL) och fysioterapeuter som verkar enligt lag (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF) har en personlig etableringsrätt, oftast i form av ett samverkansavtal. Detta innebär att vårdgivaren har en etablering knuten till den egna fysiska personen även om själva verksamheten bedrivs i bolagsform. Vård enligt nationella taxan har en totalbudget 2025 på 156 miljoner kronor.

I Region Östergötland finns 24 läkare som verkar enligt lagen om läkarvårdsersättning. De verkar inom 12 olika specialiteter. Läkarna finns främst i Norrköping och Linköping. I Region Östergötland finns 50 fysioterapeuter som verkar enligt lagen om ersättning för fysioterapi. De är verksamma inom 8 av Östergötlands 13 kommuner men de flesta finns i Linköping och Norrköping.

Förhandlingar om uppräknings av den nationella taxan görs mellan Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt Sveriges läkarförbund respektive Fysioterapeuterna men beslutas av Socialdepartementet och för 2025 är uppräknings 2,5 procent.

Vård utanför länet

Hälso- och sjukvårdsnämnden har kostnader för den akuta utomlänsvården, digital vård samt primärvård som sker utanför länet. Vård utanför länet har en totalbudget 2025 på 388 miljoner kronor.

Kostnader för utomlänsvård är svåra att påverka, den snabba utvecklingen de senaste åren med fler digitala besök inom primärvården har inneburit kraftigt ökade kostnader. Under 2024 var det en stor kostnadsökning även inom den öppna vården utan remiss. Läkemedel förskrivna utomlän har ökat sedan slutet på 2022. Det beror främst på dyra läkemedel mot cystisk fibros som förskrivs vid nationella centrum där östgötar behandlas för denna sjukdom.

Denna budgetpost innehåller stor osäkerhet med höga kostnadsökningar både under 2024 och fortsatt under 2025.

Tandvård

Tandvårdsområdet omfattar överenskommelsen med Folktandvården, tandvård för barn och unga, regionens tandvårdsstöd. Merparten av kostnaderna, cirka 85 procent, avser tandvård som utförs i Region Östergötlands regi. Tandvårdens budget 2025 är 378 miljoner kronor och inkluderar uppräknings med regionindex men även en minskning motsvarande 51 miljoner kronor. Minskningen har skett till följd av sänkt ålder för avgiftsfri tandvård för barn och unga (från 23 till 19 år från och med den 1 januari 2025).

Övrigt

Övrigt har en totalbudget 2025 på 341 miljoner kronor. För övriga kostnadskomponenter baseras budget 2025 på antingen prognostiserade eller budgeterade kostnader år 2024, kända förändringar inför 2025 samt en uppräknings med regionindex.

Inom området Övrigt finns kostnader för samordningsförbund, sjukresor, folkhälsa, bidrag till organisationer, läkemedel samt övrig vård. Här ingår också projekt samt övriga kostnader.

Budgetbalanspost

Budgetbalansposten har ett budgeterat underskott på 48 miljoner kronor. Inom denna post finns omfördelningar av budgetmedel till andra områden inom hälso- och sjukvårdsnämnden.

Posten utgör en motvikt för att balansera budgeten då överskott beräknas uppstå inom andra områden under året.

Tidigare budgeterade underskott är för 2024: 115 miljoner kronor, för 2023: 85 miljoner kronor, för 2022: 64 miljoner kronor och för 2021: 116 miljoner kronor.

Bilaga 1 – Resultaträkning och balansräkning 2025

558 Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Resultaträkning (tkr)	Budget 2025	HÅ04 2024	Bokslut 2023	Not
Intäkter				
Regionbidrag	15 979 439	15 451 933	14 952 398	
Koncernbidrag	91 550	131 000	141 018	1)
Patientavg sjukvård/tandvård	27 100	2 426	22 236	2)
Försäljning sjukvård/tandvård	72 500	20 311	58 567	3)
Övr intäkt huvudverksamh	9 600	9 381	9 057	4)
Försäljning övriga tjänster	1 500	0	1 464	5)
Statsbidrag	138 100	0	129 734	6)
Övriga bidrag	12 400	0	4 453	7)
Försålt mtrl varor övr intäkt	400	0	1 524	8)
Summa Intäkter	16 332 589	15 615 051	15 320 451	
Personalkostnader				
Lönekostnader	-63	-457	-59	
Arbetsgivaravgifter	-23	0	-21	
Övriga personalkostnader	-3 200	-4 877	-3 568	9)
Summa Personalkostnader	-3 286	-5 334	-3 648	
Övriga kostnader				
Kostnader för köpt verksamhet	-15 201 303	-14 808 220	-14 276 236	10)
Verksamh nära material o varor	-918 000	-650 929	-858 450	11)
Lämnade bidrag	-44 300	-35 734	-38 371	12)
Övriga verksamhetskostnader	-165 700	-161 241	-165 038	13)
Summa Övriga kostnader	-16 329 303	-15 656 124	-15 338 095	
Finansiella intäkter/kostnader				
Finansiella intäkter	0	0	0	
Finansiella kostnader	0	0	-3	
Summa Finansiella intäkter/kostnader	0	0	-3	
Årets resultat	0	-46 407	-21 294	

Noter till resultaträkningen:

1) Avser budget avseende kompensation allmänläkemedel samt vaccination mot covid-19.

2) Avser patientavgifter inom vårdvalsverksamheter hörsel, ögon, hudsjukvård, gynekologi och samtalsbehandling samt ambulanstransporter, specialkost och förskottsbetalda öppenvårdsavgifter.

3) Avser intäkter för utomlänspatienter vårdade hos privata vårdgivare.

4) Avser ersättning från andra regioner avseende ambulanstransporter för utomlänsvård.

5) Avser ersättning för vidarefakturerade sjukresor som sker mellan kliniker samt hyresintäkt för tvätthall ambulans.

6) Avser moms kompensering för köpt vård, samt ersättning från Migrationsverket för asylsökande.

7) Avser ersättning från RS för utökning inom ST-utbidning allmänmedicin.

8) Avser egenavgifter för sjukresor och viten kopplade till ambulansavtalen, samt intäkter från kommuner och dödsbon avseende transport av avlidna.

9) Avser köpta tjänster i olika projekt.

10) Avser överenskommen/avtalad vård med regionens olika utförare, inklusive tandvård och utomlänsvård.

11) Avser kostnader för läkemedel, inköp av vaccin, inkontinensartiklar, hörselhjälpmedel samt specialkost.

12) Avser bidrag till föreningar samt bidrag till olika projekt.

13) Avser främst kostnader för sjukresor och hyreskostnader för ambulanssjukvården.

558 Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Balansräkning (tkr)	2025-12-31	2024-12-31*	Not
---------------------	------------	-------------	-----

*(enl helårsbedömning 04 2024)

TILLGÅNGAR

Kundfordringar	0	-1 596	¹⁾
Övriga kortfristiga fordringar	1 075	1 075	²⁾
Förutbet kostn upplupna intäkt	120 042	120 042	³⁾
Summa Omsättningstillgångar	121 118	119 522	

SUMMA TILLGÅNGAR 121 118 119 522

EGET KAPITAL, AVSÄTTN o SKULDER

Årets resultat	0	-46 407	
Övrigt eget kapital	0	46 407	⁴⁾
Summa Eget kapital	0	0	

Upplupna kostn förutbet intäkt	43 279	43 279	⁵⁾
Övriga kortfristiga skulder	77 839	76 243	⁶⁾
Summa Skulder	121 118	119 522	

SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTN o SKULDER 121 118 119 522

Noter till balansräkningen:

1) Förra året fanns en osäker kundfordran avseende utskrivningsklara patienter.

2) Avser fysiskt säkerhetslager för barnvaccin som villkor i upphandling.

3) Periodisering av fakturor, periodisering av intäkt främst från Migrationsverket samt ej ännu fakturerade rabatter för läkemedel.

4) Justering av årets resultat är utförd i enlighet med Region Östergötlands ekonomiska styrprinciper.

5) Avser uppbokning av leverantörsfakturor samt upparbetad men ej utbetald ersättning till vårdgivare.

6) Negativt saldo i bank som är överflyttat till kortfristiga skulder överflyttade projektmedel och behovspeng tandvård för barn och unga.